

Cuvânt-încăinte

Prof. univ. dr. ION CHELARU
Președinte de onoare al Academiei de Științe Juridice

Motto:

„Jurisprudencia est divinarum arque humanarum rerum notitia iusti atque iniusti scientia”
(Ulpian)

Ne revine onoranta și greaua misiune de a așeza cuvintele primei pagini a primei apariții a volumului **Reflecții**, publicație a Academiei de Studii Juridice din România. Ne-am dorit acest lucru, o publicație, încă de la înființarea acestei instituții și iată, la o distanță de șapte ani de când am dobândit drept de cetate, o vom avea în fapt, pe hârtie, într-o primă ediție salutară și exemplară. Primul număr este și prima piatră a unui drum lung pe care ni-l dorim sigur, onorabil, elitist și îndatorat științei juridice milenare.

Am fost o mână de oameni la fondarea Academiei noastre independente, am luptat cu toate refuzurile, îndoielile, incertitudinile, birocrăția, piedicile voluntare sau involuntare ale administrației și am reușit. Când convingerea majoritară era că suntem inutili, noi am dovedit că un așezământ și o instituție exclusiv juridică este necesară, mai mult chiar, vitală pentru repunerea lumii și rânduiei societății românești în armonii ale legalității coerente. Nu suntem în posesia unor adevăruri irefragabile niciunul dintre noi, dar cunoaștem bine dreptul și istoria sa, devenirea și evoluția unor instituții de bază ale cetății europene, nu improvizăm, știm, nu inventăm, afirmăm, nu presupunem, dovedim. Avem ținuta științifică și predispoziția pentru dialog purtat la nivel înalt, iar concluziile ce vor fi deduse din aceste confruntări ideatice au garanția solidității și supoziția veridicității de partea lor.

Lucrarea aceasta se naște din însuși caracterul așezământului nostru. Suntem dubitativi, căutători, dialogali, vii, convinși că nimeni nu are soluția ideală pentru o cetate perfect anchilozată din punct de vedere juridic, că realitatea este ca nisipul mișcător, dar că dreptul este nemuritor și prin el însuși putem deduce următoare mișcare a gândirii lumii, finețea legilor și viața lor. Cu abilitate inteligentă și cultură umanistă, cu sănătoasă măsură, cu discernământ și curaj putem contribui la temeiul civilității cetății noastre și putem lăsa urma scrisă a încercării noastre: ca să se știe că ne-am opus valului infam al pieritoarelor iluzii și manipulării. Opera noastră nu este doar academică, pentru că am rămâne singuri, este și socială. Însăși știința noastră face parte din categoria științelor omului și cetății sale. Să fim prezenți, deci.

Prezenți putem fi prin cuvânt, ținută și atitudine. Din perspectiva noastră, atitudinea nu este acțiune civică, nu are în vedere mobilizarea unor energii sociale, ci are în vedere forma, conținutul și perfecționarea studiilor juridice, să convingem tineretul dedicat și vocațional să abandoneze împeștrita bogăție de opinii în favoarea cercetării istorice a domeniului nostru, a studiului dreptului comparat, a limbii latine sacre. Să-i deprindem a gândi că libertatea este garantată prin legi bune, iar cultul libertății, sacru pentru democrație, este totuna cu respectul legalității, oricât de paradoxal pare pentru o minte neavizată.

Ne dorim ca articolele, eseurile, materialele de cercetare, documentarele acestei publicații să fie, prin ele însele, lecții de probitate științifică. Așa cum am afirmat despre Academia însăși, aici nimeni nu debutează, aici se consacră. Paginile acestei publicații sunt deschise pentru profesioniștii cu experiență științifică, fără ca prin asta să asumăm cumva culpa vreunei nedreptăți, chiar dacă se va spune că suntem în blocaj strategic și neconstrucțivi. Se vor spune multe, bineînțeles, dar nu suntem un stabiliment pentru recruți, chiar asumați prin riscul sintagmei junimiste „întră cine vrea, rămâne cine poate”, ci paznici ai interpretării conceptelor juridice.

Ne-am dobândit acest atribut sacerdotal prin ani de studii, cercetare, experiență, lectură, viață. Asta nu înseamnă că lucrarea doctorală a vreunui tânăr, dacă are atributele excelenței, nu-și va regăsi recenzarea în paginile noastre. Excelența va fi mereu cinstită și prețuită. Pentru că nu operăm cu absurde criterii de vârstă, chiar ne dorim să apară, revolut, modelul tânărului pasionat și cu deschidere pluriculturală, atât de necesară, acea deschidere care nu se cultivă prin Wikipedia, ci prin studiul metodic, profund, dus până la nervura ideilor și a instituțiilor juridice, așa cum și-au devoalat ele avatarul în istorie.

Sperăm ca orice ideologie, locală sau globală, care va apărea, să nu deformeze caracterul elitist științific al publicației. Pentru că astfel ne-am pierde rostul și perspectiva, provocarea care ne-a creat. Iar perspectiva din care ne-am ivit este dată de certitudinea atemporalității dreptului în fața oricărei mișcări trendy, a oricăror ideologii cu acoperire politică sau chiar legală. Acestea, toate, trecătoarele care „prind” în fața unui public avid de nou, își vor afla în paginile noastre varianta descriptiv-critică, desigur. Și ele fac parte din lumea noastră. Să remarcăm că lumea ideilor juridice se aseamănă cu lumea cercetării fizice a spațio-temporalității. Se ivesc anual teorii despre originea lumii, foarte bine construite, dar nu pot trece proba demonstrației propriu-zise. Sunt curiozități incitante, dar nu sunt paradigme. Acestea, ca și autorii lor, dau savoare și culoare spațiilor unor reviste de popularizare a științei, dar nu sunt tratate ca atare de lumea cercetării serioase, academice.

Simt nevoia să avertizez că trăim în aceste vremuri la limita riscului de minimalizare a interesului științific din pricina problematicei supuse analiticii. Lumea conceptuală a dreptului nu ar trebui să angreneze un întreg eșafodaj interpretativ, hermeneutic în dezbateră neserioasă a personalității elefantului Happy, de exemplu. Să rămânem în zona interogației sobre și a deschiderii spre universalii, dacă nu vrem să ne rescriem știința într-un fel opus de popularizare hibridă și superfluă. A pune lucrurile în ordinea gravității și importanței poate însemna ca, de exemplu, să scoatem armele grele și rafinate ale argumentării când se pune problema raportului teoretic între puterile statului sau ale ordinii de precădere între norma juridică internă față de cea europeană și să lăsăm un spațiu de relaxare, acel „de la sine” detașat, teoriilor despre natura juridică a parteneriatului civil, care nu este neapărat acută. Timpul o va scutura de balast și acuitate, viața o va așeza onest și însăși realitatea juridică o va schematiza logic prin tehnica retroversiunii dreptului. Despre această tehnică hermeneutică vom avea răgaz să dezbaterem, curând.

Acest prim număr cuprinde în paginile sale o tematică relevantă pentru criteriile invocate mai sus. Sunt dintre temele fierbinți ale momentului, dileme actuale care își caută rezolvări teoretice și practice în țară și în Europa. Ceea ce este important este împrejurarea că noul este de fapt vechi, iar capitolele, cele șase, ale primei ediții, nu deschid noi drumuri, ci reiterează o problemă mereu actuală. Realității, care adesea sfidează normele existente, îi este necesară o redenumire pentru a regăsi principiile de drept în baza de analiză. Personalitățile care publică în acest număr au o curriculum personală de excepție și asta oferă garanții de calitate și dă greutate conținutului.

Aleatoriu, tematica raportului dintre dreptul intern și dreptul european, dezvoltată în capitolul V, este acută și suscită dispute aprige între profesioniști, după cum creează vizibile dificultăți practice, de speță, în concretul instanțelor. Vom vedea cum aranjează magiștrii noștri tematica și care sunt soluțiile pe care aceștia le dau drept posibile chestiunii. Personal și pentru că mă preocupă spinoasa problemă a suveranității legii naționale care ține de dreptul constituțional, am o avidă curiozitate să lecturez materialele publicate, deși cunosc parțial poziția intelectuală a autorilor din discuțiile avute pe această problemă. Totuși, rămân la părerea întărită recent de un apropiat prieten într-o revistă juridică de largă răspândire, că în croiala sistemului normativ românesc, Constituția rămâne suprema și invincibilă expresie a legitimității și suveranității nației române. Ea este și trebuie să rămână, ca și limba maternă, parte integrantă din identitatea și spiritul nostru, autocentrată, indestructibilă și, peste toate, intim legată de propriile rădăcini care îi asigură legitimitatea.

Ar fi de dorit ca argumentele și concluziile autorilor, tocmai pentru că sunt garantate de o bună cultură juridică și umanistă, să fie asumate de decidentul politic. Atunci, demersul nostru ar fi într-adevăr unul extraordinar. Dacă reușim o schimbare de poziție a actorilor publici, suntem în câștig toți pentru că o mai adâncă reflexivitate și asumare le este de trebuință politicienilor pe care, și noi și cititorii, i-am mandatat să ne reprezinte cu responsabilitate. Le pretindem acestora să se convertească la normalitate, să aibă decența de a lua act de poziția celor mai avizați dintre cercetători și să se conformeze chiar împotriva interesului partinic. Răspunderea este personală pentru orice activitate publică, asta ar fi bine de știut înainte de orice demers care obligă națiunea română.

Fără ca să avem strict programativă tema ierarhiilor de valoare, aceasta se relevă implicit. Suntem suspendați între fronturile mediocrității, viața publică este copleșită de nume lipsite de vocație care au, cu toate acestea, putere de decizie. Poate că paginile acestei publicații vor reuși să alinieze oarecum lucrurile după

criteriul valorilor morale și etice ale unor profesii cerute în domeniul public. Ne dorim să dăruim cititorului nostru avizat un tonus promițător, pentru că este obosit și disperat. Cu încântare am găsit în titlul capitolului III sintagma „colonialismul dreptului civil” și am recăpătat o poftă și o apetență tinerească pentru lectura unor scrieri de calitate. Sintagma în sine îmi amintește de curiozitatea studențească de a crea o hartă spațio-temporală ipotetică a împânzirii Instituțiilor lui Gaius între popoarele barbare ale Europei. Este fascinant... cum pe atâtea soluri străine principiile dreptului au prins rădăcini și au rămas neschimbate.

Îmi exprim speranța, dar am și credința că paginile **Reflecții**-lor vor fi mereu o provocare intelectuală de elită și că vom reuși să mișcăm realul încât să se conformeze dreptului.

Să ne ajute Dumnezeu!

Cuvânt-încănt

Prof. univ. dr. BOGDAN LIVIU CIUCĂ
Președintele ASJR

Într-o cugetare celebră marele gânditor CICERO susține că „Lucrurile mărețe nu sunt făcute prin putere, voință sau dexteritate, ci prin *reflecție*, forța caracterului și judecată”.

Plecând de la această „zicere” și analizând definiția propusă de Dicționarul explicativ al limbii române, care prin *reflecție* înțelege „cunoașterea proceselor care se petrec înăuntrul conștiinței, respectiv întoarcerea conștiinței asupra ei înseși”, nu pot să nu remarc cât de potrivit este titlul volumului în raport de conținut și de contextul juridico-social actual.

Dacă ne vom lăsa provocați de teme precum criza „dreptului viu”, criza științei juridice sau criza legislativă, dacă vom accepta propunerea de a analiza tendințele „colonial/imperiale” ale dreptului civil, tensiunile din sistemul judiciar sau vocația jurisprudenței Curții Constituționale a României de a deveni izvor de drept, vom avea cu siguranță o mulțime de teme pentru reflecție, teme profunde, fundamentale și de impact pentru știința dreptului și viața cetății.

Nu știm dacă vom găsi răspunsuri la toate întrebările ce ne frământă, dar cu siguranță, după ce vom analiza materialele propuse de către autori, vom ști să punem întrebările corecte și esențiale.

Cumva, însăși definirea termenului de „reflecție” ne forțează să reflectăm asupra unor noțiuni complexe și delicate. În acest context, putem spune că însăși definiția privind „cunoașterea proceselor ce se petrec înăuntrul conștiinței” ne duce cu gândul la filosoful Petre Țuțea, care susținea despre conștiință că „este licărirea de divinitate pusă în fiecare dintre noi de Dumnezeu” și la Kant care preciza că demnitatea (alături de conștiință) este ceea ce ne diferențiază pe noi oamenii de celelalte viețuitoare ale planetei. În plus, a fi om este o demnitate, ne spune același mare filosof. Astfel, conștiința și demnitatea, sunt darurile cu care venim în lumea aceasta fiecare dintre noi, iar pe parcursul vieții, prin deciziile noastre, unii dintre noi diluăm aceste daruri, alții le consolidăm. Încercând o concluzie generată de conexiunea dintre reflecție, demnitate și conștiință, putem aprecia că cele trei valori sunt interdependente și specifice umanității.

Poate că nefericitul context general în care ne aflăm în prezent, context ce alterează raportarea noastră la valorile fundamentale ale societății, este generat tocmai de faptul că ne-am pierdut exercițiul reflecției, al cugetărilor profunde și înțelepte, al consultării conștiinței și al consolidării demnității.

Astfel, considerăm că temele propuse în lucrare sunt un motiv de reflecție obligatoriu pentru cei care iubesc știința dreptului și viața în cetate, iar lipsa *reflecției* ne determină ca balansând între reglementarea excesivă criticată de Virgil Nemoianu în lucrarea „*Despre Justiție și Judecători*” și reglementările periculoase, să plătim tributul postmodernismului și depersonalizării Justiției prin promovarea unor concepte, cum ar fi cel al nefericitului „*Fast justice*”.

Tocmai din această perspectivă volumul de față capătă o valoare specială prin îndemnul de a ne întoarce la reflecții sincere și profunde în consonanță cu propria conștiință, viziune juridică și cu valorile fundamentale și consacrate ale dreptului.

Încercând un exercițiu de admirație pentru fiecare autor, apreciind efortul editorial și, mai ales, încercarea de provocare la reflecție, ne amintim de Cioran care, într-o lucrare apărută la Ed. Humanitas din București, în anul 2021, aprecia cu privire la Joseph de Maistre că ridică cea mai mărunță problemă la nivel de paradox... realizând o lucrare sau un sistem seducător. Fascinația și aprecierea noastră pentru materialele cuprinse în acest volum sunt cu atât mai puternice cu cât problemele ridicate de autori sunt profunde și chiar îngrijorătoare. Fără a împărtăși cu Joseph de Maistre tehnica exagerării sau a excesului, autorii lucrării se aseamănă cu acesta prin pasiunea pentru un subiect și „arderea” pentru o anumită convingere. Cumva suntem alarmați de lipsa de tihnă în gândire, de pierderea obiceiului de a cugeta și de negarea cu orice preț a oricărei limite și măsuri. Suntem îngrijorați că, pierzând bucuria reflecției, ținem cu tot dinadinsul să-l contrazicem pe Socrate în avertizarea sa „să nu depășească nimic măsura”. Nu știm dacă „omul recent”, propus ca model de

analiză de către Horia Roman Patapievi, este o soluție a succesului contemporan, însă știm sigur că, precum susținea George Edward Bateman SAINTSBURY, „tradiția fără modernitate este o fundătură, modernitatea fără tradiție este o iremediabilă și totală nebunie”. Prin urmare, pledăm, ca și autorii acestui volum, pentru pasiunea de a explora noi limite profitând de înțelepciunea acumulată de generațiile trecute, folosind exercițiul unor reflecții profunde, fascinați de modernitate, cu admirație pentru tradiție și modele autentice.

Volumul „Reflecții”, editat sub egida Academiei de Științe Juridice din România, se înscrie, fără nicio îndoială, în lista de titluri obligatorii pentru orice cititor care dorește să se lase provocat de un exercițiu la reflecție profundă și utilă. Este o invitație în a deveni cu toții „omul recent” care, respectând trecutul, își manifestă interesul pentru viitor. Este o provocare la înțelepciunea autentică plină de experiență, bună-credință și reflecție.

Prefață

1. „Despre NOI și despre REFLECȚIILE noastre”

Prof. univ. dr. MARIN VOICU
Președintele Secției de drept internațional și de drept comparat a ASJR
Editor coordonator al volumului
membru de onoare al Academiei Oamenilor de Știință
fost judecător la ICCJ și la CEDO

Motto:

Despre VIAȚĂ – în 10 cugetări

1. „Asta e condiția ființării: viața, nu durata vieții” – **Ion Luca Caragiale**
2. „Ca o piesă de teatru, așa este viața: nu interesează cât de mult a ținut, ci cât de frumos s-a desfășurat” – **Seneca**
3. „Ce-i viața dacă nu umbra unui vis care fuge?” – **Umberto Eco**
4. „Cu mine se petrece ceva. O viață de om” – **Marin Sorescu**
5. „Viața este floarea al cărei nectar este iubirea” – **Victor Hugo**
6. „Omul înțelept nu spune tot ce gândește, dar ce spune, gândește!” – **Aristotel**
7. „Munca nu scutește de trei rele: plictiseala, viciul și nevoia” – **Voltaire**
8. „Dacă nu știi ce să ceri de la viață, viața nu știe ce să-ți dea!” – **Ileana Vulpescu**
9. „Dacă îți place trandafirul, trebuie să-l accepți cu tot cu spinii lui” – **Nicolae Iorga**
10. „În fiecare om sălășluiește un soare, totul e să-l lăsa să ardă” – **Socrate**

I. Despre noi – ASJR

1. Înființarea ASJR – o necesitate „istorică” pentru lumea și știința juridică românească

1.1. În galeria de „nemuritori” ai Academiei Române, întâlnim 41 de juriști români, marea majoritate membri corespondenți, trei membri titulari (Andrei Rădulescu, 1920, Traian Ionașcu, 1974 și I.P. Filipescu, 1993) și membrii de onoare, ultimii doi, Liviu Pop, 2016 și Corneliu Bîrsan, 2017, fiind membrii corespondenți și singurii.

Din Statutul Academiei Române aflăm că între cele 14 Secții științifice nu există și o secție de științe juridice (nici nu a existat vreodată), acest domeniu al științelor și cercetării juridice fiind „asortat” Secției de științe economice, juridice și sociologice, compusă din 11 membrii (7 titulari – 6 economiști și un sociolog și 4 corespondenți – 2 economiști și 2 juriști), condusă de prof. Mugur Constantin Isărescu – Guvernatorul BNR.

În aceste circumstanțe „istorice” și actuale, toate inițiativele de constituire a unei Secții autonome de științe juridice au fost obstaculate la nivel de Secție de științe economice, juridice și sociologice, nefiind susținute nici de Preziidiul Academiei Române.

1.2. Situația este asemănătoare la Academia Oamenilor de Știință – AOSR, între cele 13 Secții științifice, nefiind și una de științe juridice, specialitatea noastră, intitulată „jurist”, fiind inclusă în Secția de științe economice, juridice și sociologice (IX), în care sunt 41 de membri: 8 titulari – 1 jurist, 10 corespondenți – 1 jurist, 8 membri de onoare – 2 juriști, 10 asociați – 3 juriști și 5 onorifici – 1 jurist.

1.3. Elaborarea legilor și a celorlalte acte normative, tehnica legislativă, aplicarea acestora în viața socială și soluționarea divergențelor, conflictelor și încălcărilor de lege, poartă amprenta profesiilor juridice, care, deci, au un rol major în societate, ceea ce s-a ignorat în orientarea către științele juridice.

Inițierea, propunerea legislativă și elaborarea Legii nr. 139/2015 privind înființarea ASJR, de către un grup de lucru, însuflețit de aceste deziderate și animat de intenții valoroase pentru știința și cercetarea juridică românească, au constituit momente de mare importanță, apreciate de marea majoritate a juriștilor.

2. Statutul legal și regulamentul al ASJR

2.1. Potrivit art. 1 (2) din Legea nr. 139/2015 (M. Of. nr. 412 din 11 iunie 2015):

„ASJR este instituție de interes public, cu personalitate juridică de drept public, autonomă”,

iar conform art. 2:

„ASJR are următoarele atribuții principale:

a) promovarea, dezvoltarea, sprijinirea și protejarea științelor juridice și a învățământului superior juridic sub toate formele, acțiunile și metodele directe și indirecte;

b) propune inițierea, elaborarea și îmbunătățirea unor proiecte de acte normative, evaluări, puncte de vedere și opinii juridice;

c) evaluarea asupra fenomenelor juridice și realizarea unor studii de impact privind aplicarea actelor normative;

d) alte atribuții stabilite prin statutul propriu sau prin hotărârea adunării generale”.

„ASJR reunește personalități științifice reprezentative din domeniul științelor juridice, cu o înaltă ținută morală, care s-au distins prin activitățile depuse, se bucură de recunoaștere națională sau internațională și au contribuit la dezvoltarea științelor și culturii juridice” [art. 4 alin. (2)] și este structurată în secții științifice și filiale teritoriale, întreaga activitate fiind finanțată din venituri proprii [art. 19 alin. (1) din lege].

2.2. Din textul art. 1 (2) al Legii nr. 139/2015 rezultă că ASJR este **„instituție de interes public”** și **„persoană juridică de drept public” de interes și utilitate publică, cu menirea de a satisface interesul general public în domeniul de activitate reglementat.**

Expresia „interes public” desemnează „ansamblul nevoilor sociale, obiectiv determinate, evaluate politic și consacrate prin norme juridice”, iar cea de „interes legitim public”, exprimă „interesul ce vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, precum și satisfacerea nevoilor comunitare”¹.

2.3. Există, așadar, ca finalitate normativă, o vizibilă apropiere între „instituția de interes public” și aceea cu „statul de utilitate publică”, astfel cum este definită în O.G. nr. 26/30 ianuarie 2000 privind asociațiile și fundațiile.

Conform art. 2 (1) din O.G. nr. 26/2000 această reglementare urmărește, între altele, „(b) promovarea valorilor civice, ale democrației și statului de drept și (d) **facilitarea accesului asociațiilor și fundațiilor la resurse private și publice**”.

Dispoziția nouă din art. 38¹ a O.G. nr. 26/2000 prevede că: „(...) prin utilitate publică se înțelege orice activitate care se desfășoară în domenii de interes public general sau al unor colectivități”, iar conform art. 41 „Recunoașterea utilității publice conferă asociației sau fundației următoarele drepturi și obligații: (a) **dreptul de a i se atribui în folosință gratuită bunurile proprietate publică**” și altele.

Textul art. 46 (1) lit. f) stabilește că: „(1) Veniturile asociațiilor sau federațiilor provin din **resurse obținute de la bugetul de stat sau de la bugetele locale**”.

2.4. ASJR este „persoană juridică de drept public”.

Conform art. 191 alin. (1) C. civ.: „Persoanele juridice de drept public se înființează prin lege”.

De regulă, persoanele juridice de drept public sunt: statul, autoritățile publice, instituțiile publice, subordonate ierarhic autorităților centrale și locale și cele autonome care se află sub controlul Guvernului, Parlamentului, UAT-urilor, precum și „operatorii economici”, constituiți de stat sau de autoritățile locale.

¹ O. Puie, *Tratat teoretic și practic de contencios administrativ*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2015.

ASJR este declarată prin lege persoană juridică de drept public și de interes public, fără, însă, a fi înzestrată cu funcția de autoritate publică, ceea ce o apropie substanțial de natura juridică a persoanelor juridice de drept privat, de interes și utilitate publică, astfel cum sunt definite în O.G. nr. 26/2000.

3. Din Statutele celorlalte Academii.

3.1. Academia de Științe Medicale – ASM

A fost înființată prin Legea nr. 264/2004 și funcționează conform Statutului propriu, aprobat prin Hotărâre de Guvern.

Conform art. 1 alin. (1): „Academia de Științe Medicale este instituția publică de interes național în domeniul cercetării științifice medicale și farmaceutice, de consacrare academică, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Sănătății”.

„Salarizarea personalului din aparatul de lucru propriu al Academiei de Științe Medicale se face în conformitate cu dispozițiile aplicabile personalului bugetar” (art. 23 din Lege).

„Finanțarea cheltuielilor de întreținere, funcționare, a indemnizațiilor, precum și a celor necesare derulării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare se asigură din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Sănătății, conform legilor bugetare anuale” (art. 24 din Lege).

3.2. Academia de Științe Agricole și Silvicultură – ASAS

ASAS funcționează în baza Legii nr. 290/2002 și a Statutului propriu, aprobat prin H.G. nr. 1180/2002.

Art. 2 din Lege prevede că: „ASAS este o instituție publică cu personalitate juridică și funcționează pe lângă Ministerul Agriculturii, față de care răspunde pentru întreaga activitate”.

3.3. Academia de Științe Tehnice

A fost înființată prin Legea nr. 230/2008 și funcționează conform Statutului propriu.

Are 150 de membri titulari, care primesc de la Bugetul de Stat o indemnizație de 1.800 lei/lunar și 100 de membri corespondenți cu 1.400 lei/lunar.

A primit în folosință gratuită, prin H.G., un imobil-sediu, are aparat tehnic salarizat de la buget și autovehicule.

3.4. Academia Oamenilor de Știință – AOSR

AOSR a fost înființată prin Legea nr. 31/2007 și funcționează conform Statutului propriu aprobat prin H.G. nr. 641/2007.

Conform art. 1 (2) din Legea nr. 31/2007: „Academia Oamenilor de Știință din România, denumită în continuare AOSR, este instituție de interes public, cu personalitate juridică de drept public, autonomă” (text identic cu ASTR 2015).

Potrivit art. 8 din lege „Membrii titulari ai AOSR primesc o indemnizație lunară brută în valoare de 2.000 lei, cei corespondenți 1.400 lei, iar cei de onoare 1.000 lei, membrii din prezidiu, precum și membrii consiliului onorific beneficiază de o indemnizație lunară majorată cu 20%”.

AOSR a primit, cu titlu de folosință gratuită, un imobil, cu utilitățile adecvate, de la Primăria Generală București.

3.5. Academia Română

Funcționează în baza Legii nr. 752/2001 și a Statutului propriu.

Art. 1 (3): „Academia Română este instituție de interes public național de cercetare în domeniile fundamentale ale științei, autonomă, cu personalitate juridică de drept public”.

Art. 4 (3): „Academia Română poate dobândi în condițiile legii, bunurile mobile și imobile, proprietate publică a Statutului ori a Unităților administrativ-teritoriale, fie în administrare, fie în folosință”.

Art. 10: „Indemnizațiile lunare ale membrilor titulari și corespondenți se suportă de la bugetul de stat”.

3.6. Prin O.U.G. nr. 79/2010, însă, s-a prevăzut ca sursele AOSR, ASMR și ASJR să fie numai veniturile proprii, cu excepția ASSR (!).

3.7. Se observă că deși statutul juridic al ASJR – instituție de interes public cu personalitate juridică de drept public, este același ca cel al Academiei Române, al Academiei Oamenilor de Știință și al celorlalte trei academii de „ramură”, prin legea de înființare, organizare și funcționare, nu i se acordă niciunul dintre drepturile recunoscute acestora, precum: dreptul de a dobândi bunuri imobile (sediul) și mobile (dotări) proprietate publică a statului, în administrare/folosință gratuită, dreptul la alocații (subvenții) bugetare pentru buna funcționare și pentru aparatul progresiv, cel puțin în primii ani de activitate (!) și altele.

4. Secțiile și membrii ASJR.

4.1. Conducerea generală, între Adunările Generale, se exercită de Consiliul Științific (Prezidiul + președinții de secții și filiale), iar conducerea operativă de Prezidiu, format din Președinte, cei 5 Vicepreședinți și Secretarul General.

4.2. Conform Statutului și Regulamentului ASJR, activitatea științifică principală se realizează în cele 6 secții științifice:

- Secția de filozofie, teorie și istorie a dreptului, președinte – prof. univ. dr. h.c. Nicolae Popa;
- Secția de drept public, vicepreședinte, prof. univ. dr. Ștefan Deaconu;
- Secția de drept privat, președinte, prof. univ. dr. habil. Marian Nicolae;
- Secția de științe penale, președinte, prof. univ. dr. Florin Streteanu;
- Secția de drept internațional și drept comparat, președinte, prof. univ. dr. h.c. Marin Voicu;
- Secția de aplicare a dreptului, președinte, prof. univ. dr. Gheorghe Buta.

4.3. În secțiile ASJR sunt membrii titulari, membrii corespondenți și membri de onoare, personalități cu o experiență îndelungată în domeniul juridic, universitar, judiciar și doctrinar.

5. Nonagenarii și octogenarii noștri – eminențe ale științelor juridice românești.

5.1. Toată admirația și recunoștința ASJR pentru cei doi nonagenari – prof. univ. dr. Ion M. Anghel (n. 12 decembrie 1927 – 95 de ani), și prof. univ. dr. Nicolae Volonciu (n. 27 decembrie 1927 – 95 de ani), primul mare senior al dreptului internațional, diplomatic și consular român, diplomat al României timp de aproape 40 de ani și cadru didactic universitar peste 70 de ani, iar egalul său (dar mai mic cu 20 de zile), un ilustru profesor de științe penale la aceeași măreață Facultate de drept a Universității din București timp de peste 70 de ani, iubit și prețuit de peste 65 de promoții de licențiați în drept.

5.2. Alături de cei doi nonagenari, vor fi ilustrați cei 9 octogenari, în medalioanele din cap. VII al volumului „Reflecții”, cărora le aducem în egală măsură, prinosul nostru de recunoștință și înaltă apreciere pentru îndelungata activitate juridică și deosebita contribuție la afirmarea dreptului și a științelor juridice în spațiul Carpato-Danubiano-Pontic: prof. Dumitru Mazilu (88 de ani), prof. Florin Vasilescu (n. 10 martie 1936 – 86 de ani), dr. Sorin Popescu (84 de ani), dr. Nicolae Popa (n. 1 septembrie 1939 – 83 de ani), prof. Ion Alexandru (n. 28 septembrie 1939 – 83 de ani), prof. Mona Lisa Magdo Belo (n. 23 august 1940 – 82 de ani), prof. Constantin Mitrache (n. 10 noiembrie 1940 – 82 de ani), prof. Brândușa Mariana Ștefănescu (n. 15 septembrie 1941 – 81 de ani) și prof. Ion Macovei (n. 30 august 1942 – 80 de ani).

6. ASJR – are deja cei „7 ani de acasă” (2016-2022) și poate „păși” energic și viabil în viața juridică.

6.1. Contextul politic al adoptării Legii nr. 139/2015, absența facilităților esențiale pentru organizarea activității și funcționării depline a Secțiilor, unele inabilități și inacțiuni au inhibat ieșirea și afirmarea ASJR în

viața juridică internă, existența sa instituțională limitându-se la unele Adunări Generale, la câteva ședințe ale Consiliu Științific, manifestări științifice ale unor secții și articole sau studii ale anumitor membrii.

6.2. ASJR, în limitele obiectului său de activitate și ale atribuțiilor conferite prin Legea nr. 139/2015 și prin Statutul propriu are toate resursele umane, de o mare valoare de întrebuințare, pentru a contribui:

- la procesul de îmbunătățire a calității legii și, astfel, a afirmării energice a statului de drept democratic;
- la interpretarea și asigurarea finalității legilor;
- la elaborarea unor studii de impact pentru fundamentarea proiectelor sau propunerilor de legi;
- la elaborare de studii și analize cu Avocatul Poporului și Consiliul Legislativ;
- la elaborarea de Amicus Curie pentru Senat, Camera Deputaților și Curtea Constituțională;
- la elaborarea de sinteze de evaluare a sistemului normativ din unele domenii, precum cultura, sănătatea, educația, transporturile, în special sistemul judiciar ș.a.;
- putând încheia Acorduri de parteneriate în realizarea unor astfel de proiecte ș.a.

II. Despre „Reflecțiile” noastre

1. De ce un volum de periodice „reflecții/cugetări juridice”

1.1. În ședința din 08 iulie 2022, Consiliul științific a hotărât elaborarea, editarea și publicarea unei lucrări periodice, intitulată „**Reflecții**”, care să cuprindă articole, studii, eseuri ale membrilor ASJR, **Editor coordonator fiind desemnat prof. univ. dr. Marin Voicu, președintele Secției de drept internațional și drept comparat.**

În perioada iulie-octombrie, 2022, am examinat listele de lucrări prezentate de membrii ASJR (incluse în „Anuarul ASJR” – 2022), selectând titulari de texte adecvate tematicii volumului, publicate în calitate de membrii ASJR și realizând convorbiri individuale, spre a fi confirmate, și, eventual, actualizate.

1.2. Scopul principal al acestui demers a fost valorificarea potențialului excepțional al membrilor ASJR și afirmarea publică a unor texte elaborate de aceste personalități ale științei juridice, acoperind o tematică importantă, de actualitate și în acord cu natura și specificul secțiilor științifice.

1.3. **Tematica volumului „Reflecții”, Anul I, nr. 1/2022-2023, elaborată de Editorul coordonator și acceptată de Consiliul științific:**

I. Valorile universale și democratice. Principiile generale ale dreptului. Demnitatea umană, drepturile și libertățile fundamentale

II. Procesul de constituționalizare a dreptului în „universul” dreptului public

III. „Galaxia” dreptului privat și tendințele „coloniale” ale dreptului civil

IV. Științele penale și magnitudinea incriminării extinse. Victimele – marii uitați ai justiției

V. Dreptul statelor naționale în raport cu dreptul european și dreptul internațional

VI. Contribuțiile cercetării juridice, ale doctrinei și jurisprudenței la construcția normei juridice și la afirmarea principiilor generale ale dreptului

VII. Documentar de excelență.

2. Despre „Reflecțiile” din primul număr 2022/2023.

2.1. Dificultatea, dar și frumusețea demersului de căutare, lecturare și selectare tematică a textelor indicate de membrii ASJR în CV-uri și Listele de lucrări (cuprinse în „Anuarul ASJR – 2022), dar și a altor scrieri din ultimii 7 ani, publicate, de regulă, în revistele juridice editate de Universul Juridic și „juridice.ro”, m-au făcut mai „bogat”, în raport de „condiția” anterioară acestei însărcinări.

Studiul aplicat, interdisciplinar și experiența mea profesională ca judecător la toate gradele de jurisdicție, timp de aproape 40 de ani (1967-2005) și la CEDO (1996-1998), de avocat (2005-2022) și de cadru didactic universitar (1992-2022), mi-au fost „luminile de la capătul tunelului”, ajutându-mă să duc la bun sfârșit această „dulce povară”.

Evident că simpla observare a titlurilor și, chiar, citirea acestor scrieri nu putea să mă satisfacă, ținând seama de „înălțimea” autorilor, dar, mai ales, de pluralitatea tematicii și a disciplinelor de stadiu.

Am redactat, într-o primă etapă, sumarul cu cele 6 capitole, care au fost primite cu aprecieri pozitive de membrii Consiliului științific și ulterior de membrii ASJR ale căror texte au fost reținute pentru examinare comună și, eventual pentru a fi revizuite și actualizate, demers realizat, cu unele excepții.

După consultarea autorilor și acordul acestora, a urmat culegerea textelor și ordonarea lor tematică, ceea ce a oferit o imagine de ansamblu a lucrării și a permis pregătirea/corecturile pentru „Bun de tipar” – BT și elaborarea celor două atenționări, intitulate „Cuvânt înainte” și a Prefeței „Despre NOI... și despre «Reflecțiile noastre»”.

2.2. Dar, aceste „vizite” în creațiile unora din membrii marcantă ai ASJR, reprezentanți ai istoriei, filozofiei și teoriei dreptului, ai dreptului public și dreptului privat, ai științelor penale și ai dreptului internațional și dreptului comparat, precum și ai jurisprudenței, mi-au facilitat, într-un timp scurt de câteva luni, să-i cunosc și să-i pricep ca măștrii ai științelor juridice, să le observ cu satisfacție viziunile și opiniile, de mare valoare teoretică și practică, dar și stilul redacțional adecvat, uneori încărcat de ficțiune și metafore juridice (prof. Ion Deleanu, prof. Valeriu Stoica, prof. Nicolae Popa, prof. Ion Chelaru, prof. Liviu Pop ș.a.), dar și cu unele accente acide asupra anumitor soluții legislative, jurisprudențiale și opinii doctrinare (prof. Tudorel Toader, prof. Cristian Ionescu, prof. Bogdan Liviu Ciuca, dr. Gheorghe Florea ș.a.).

Am, așadar, motive să le mulțumesc membrilor ASJR, autorii textelor incluse în acest volum și să fiu optimist în demersul ce va urma, având ca obiect elaborarea nr. 2 a periodicelor „Reflecții” ale Academiei de Științe Juridice din România.

Constanța, noiembrie 2022